

Hur har tillsyn bedrivits under föregående vecka?

Länsstyrelserna rapporterar att tillsyn bedrivits i stor omfattning vecka 5.

Länsstyrelserna har bedrivit tillsyn genom information och rådgivning via telefon och mail, distanskontroller av verksamheter samt besök på plats.

Beräkning av maxantalet i verksamhetslokalerna är en fortsatt utmaning, liksom svårigheter att bedöma vad som ska räknas som avgränsat utrymme. Vanliga avvikelser är brist på dokumentation kring beräkning av maxantal samt avsaknad av skyltning av maxantal, även i avgränsade utrymmen. I exempelvis Halland har länsstyrelsen efter en tillsynskampanj vecka 2-4 ägnat vecka 5 till uppföljande tillsyn och Västra Götaland har gjort utskick till smyckesbutiker och blomsteraffärer inför Alla Hjärtans Dag 14 februari.

Länsstyrelserna har fortsatt ta emot många frågor från verksamheter som undrar om de omfattas av den tillfälliga covid-19-lagen och om olika tolkningar/tillämpningar av lagen. Det är också vanligt med frågeställningar gällande gränsdragningen mellan den tillfälliga covid-19-lagen och lagen om smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Här är nationell vägledning från Folkhälsomyndigheten mycket viktig i arbetet för att säkerställa en likvärdig och rättssäker tillämpning.

Vilken typ av anläggningar har kontaktats/ besökts och på vilka grunder?

Tillsyn har genomförts på bland annat badhus, gym- och sportanläggningar, gallerior, sporthandlare, frisörer, banker, optiker, livsmedelsbutiker, bensinmackar och större butiker för kläder och hemelektronik. Urvalet av tillsynsobjekt sker genom en bedömning av vilka områden som har störst risk för smittspridning och där tillsynen kan ge mest effekt. Bedömningen baseras också på analyser av rapporter från kommunerna i efterlevnadsuppdraget, lokal kännedom och andra informationskanaler, exempelvis utifrån att uppgifter om bristande efterlevnad av regelverket inkommit till myndigheten. Fokus på olika tillsynsobjekt varierar därför mellan län och över tid. I exempelvis Jämtlands län har tillsynen riktats mot områden där turismen väntas öka under kommande sportlov vecka 7-10 och i Jönköping och Örebro län har tillsynen avgränsats geografiskt framförallt till de kommuner som uppvisat högst smittspridning, och även till orter i närliggande kommuner utifrån analys av resmönster.

Vilka åtgärder har vidtagits?

Samtliga länsstyrelser rapporterar att de använder sig av rådgivning och information som åtgärd eftersom det bedömts som tillräckligt för att uppnå frivillig rättelse. Inget län har rapporterat att de använt sig av föreläggande eller förbud.

Generella iakttagelser och slutsatser

Många verksamhetsutövare noterar att kunder inte följer Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om allas ansvar för att förhindra smitta, ex. genom att inte hålla avstånd till varandra. Identifierade svårigheter:

- Det uppstår trängsel i köer som bildas utanför butiker samt på galleriors gemensamma ytor.
- Många väljer fortfarande att handla tillsammans i grupper eller med hela familjen.
- Små verksamheter med trånga lokaler kan ha en utmaning i dels att beräkna maxantal och att se till att det inte överskrids och dels att lösa trängselproblem vid kassorna – antingen hålla en kassa öppen med risk för köbildning eller öppna flera kassor med risk för att de köande står för nära varandra.
- Större kedjor har skickat ut en schablonmässig beräkning av tillgänglig golvyta som inte alltid stämmer överens med verkliga förutsättningar på plats.
- Butiker med postutlämning och spel har vid vissa tider svårt att undvika trängsel.
- Gym- och sportanläggningar kan ha svårt att säkerställa att inte trängsel uppstår i receptioner och i entréer.

Länsstyrelsernas bedömning av detta är att det finns en bristande förståelse hos delar av allmänheten beträffande allas ansvar att minska smittspridningen. Länsstyrelserna ser därför ett fortsatt behov av att uppmärksamma allmänheten på att de har ett ansvar för att följa rekommendationerna, att notera skyltar om maxantal, att inte röra sig i stora grupper och att undvika trängsel.

Sammanfattningsvis gör Länsstyrelserna bedömningen efter tillsyn att verksamhetsutövarnas efterlevnad av den tillfälliga covid-19-lagen är fortsatt hög, dock kan skriftlig dokumentation saknas i vissa fall och språket är ibland ett hinder där Länsstyrelsernas information på olika språk har varit uppskattad.